

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U001696

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 14-05-2025

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шишак Андріана Михайлівна

2. Andriana Shyshak

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 013

Назва наукової спеціальності: Початкова освіта

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 013 Початкова освіта

Дата захисту: 23-06-2025

Спеціальність за освітою: Початкова освіта

Місце роботи здобувача: Західноукраїнський національний університет

Код за ЄДРПОУ: 33680120

Місцезнаходження: вул. Львівська, буд. 11, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46009, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 359

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Код за ЄДРПОУ: 02125544

Місцезнаходження: вул. М. Кривоноса, буд. 2, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46027, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Код за ЄДРПОУ: 02125544

Місцезнаходження: вул. М. Кривоноса, буд. 2, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46027, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 14, 14.23

Тема дисертації:

1. Формування інформаційно-цифрових умінь молодших школярів в умовах диджиталізації початкової освіти.
2. Formation of information and digital skills of young schoolchildren in the context of primary education digitalisation

Реферат:

1. Дисертація присвячена проблемі формування інформаційно-цифрових умінь молодших школярів в умовах диджиталізації початкової освіти. Актуальність дослідження зумовлена тим, що на сучасному етапі розвитку суспільства, зокрема в освітній сфері, активно триває диджиталізація. Цифрова трансформація початкової освіти визначає як вимогу формування в молодших школярів інформаційно-цифрових умінь. У час стрімкого накопичення й доступності цифрової інформації учні повинні навчитися шукати, створювати, зберігати, передавати й опрацьовувати дані за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій. Розвиток таких умінь має відповідати потребам суспільства та положенням Концептуальних засад реформування середньої школи «Нова українська школа» і Державного стандарту початкової освіти. Наукова новизна та теоретичне

значення дослідження полягають у тому, що вперше: визначено та експериментально перевірено педагогічні умови формування інформаційно-цифрових умінь молодших школярів у процесі диджиталізації початкової освіти (розвиток позитивної мотивації та ціннісного ставлення молодших школярів до оволодіння інформаційно-цифровими вміннями; формування навчально-пізнавальної діяльності молодших школярів під час роботи з цифровою інформацією; створення освітньо-розвивального середовища початкової школи для формування у молодших школярів інформаційно-цифрових умінь; стимулювання конструктивно-продуктивної рефлексії під час опрацювання цифрової інформації та онлайн-комунікації у здобувачів початкової освіти); змодельовано перебіг реалізації педагогічних умов формування інформаційно-цифрових умінь молодших школярів у процесі диджиталізації початкової освіти, що охоплює такі компоненти: мета, завдання, методологічні підходи, принципи, педагогічні умови, групи інформаційно-цифрових умінь молодших школярів та їх компоненти як комплексного новоутворення (мотиваційний, змістовий, процесуальний, контрольний), напрями ефективного забезпечення диджиталізації початкової освіти, форми (урок, ранкова зустріч, челендж, флешмоб, дебати, інфохвилинка, офлайн-квест із застосування цифрових засобів, вебквест, майстерклас), методи і прийоми (метод кейсів, метод особистого прикладу педагога, інтерактивні методи, вправи та дидактичні ігри (онлайн та офлайн), рольові ігри, робота над відеофрагментами, плакатами, оповіданнями, коміксами, та пам'ятками, бесіди, метод проєктів, метод самонавчання, рефлексивні вправи), засоби (підручники, цифрові пристрої (комп'ютер, смартфон, планшет, вебкамера, принтер, мікрофон), їх програмне забезпечення, онлайн-застосунки, електронні освітні ресурси, відеоролики, плакати, комікси, пам'ятки, навчальні опори), критерії сформованості інформаційно-цифрових умінь (мотиваційно-ціннісний, когнітивно-інформаційний, операційно-діяльнісний, рефлексивно-результативний) та їх показники для визначення рівнів сформованості інформаційно-цифрових умінь молодших школярів (низький, середній, достатній та високий), результат. У процесі дослідження уточнено сутність понять «диджиталізація початкової освіти» та «інформаційно-цифрові вміння молодших школярів»; конкретизовано групи та види інформаційно-цифрових умінь молодших школярів; охарактеризовано диджиталізацію початкової освіти як чинник формування інформаційно-цифрових умінь учнів початкової школи та уточнено напрями її ефективного забезпечення (нормативно-правовий, професійно-компетентнісний, технічно-технологічний та суб'єктності здобувача початкової освіти). Подальшого розвитку набули форми, методи, прийоми та засоби формування інформаційно-цифрових умінь молодших школярів у процесі диджиталізації початкової освіти. Практичне значення полягає у тому, що розроблено та впроваджено у практику роботи закладів загальної середньої освіти (I ступінь) методiku реалізації педагогічних умов формування інформаційно-цифрових умінь молодших школярів у процесі диджиталізації початкової освіти, що відображена у змісті авторських методичних рекомендацій «Методика формування інформаційно-цифрових умінь молодших школярів у процесі диджиталізації початкової освіти». Результати дослідження використовуються у системі підготовки вчителя початкових класів закладу загальної середньої освіти та у межах підвищення його кваліфікації. Розроблено діагностичний інструментарій для визначення рівнів сформованості компонентів інформаційно-цифрових умінь молодших школярів, а також анкети для учнів та вчителів початкових класів закладу загальної середньої освіти для виявлення критеріїв сформованості інформаційно-цифрових умінь молодших школярів, питання для бесіди з учителями початкових класів закладу загальної середньої освіти про потенціал інформаційно-цифрових умінь, анкету для батьків здобувачів початкової освіти щодо оволодіння їхніми дітьми інформаційно-цифровими вміннями.

2. The dissertation is focused on the problem of forming information and digital skills of primary schoolchildren in the context of digitalisation of primary education. The relevance of the study is due to the fact that at the present stage of society's development, in particular in the educational sphere, digitalisation is actively continuing. The digital transformation of primary education is defined as a requirement for the formation of information and digital skills in primary school students. In a time of rapid accumulation and accessibility of digital information, students must learn to search, create, store, transmit and process data using information and communication technologies. The development of such skills should meet the needs of society and the provisions of the Conceptual Framework

for Secondary School Reform 'New Ukrainian School' and the State Standard of Primary Education. The scientific novelty and theoretical significance of the study are that for the first time: the pedagogical conditions for the formation of information and digital skills of junior pupils in the process of digitalisation of primary education (development of positive motivation and value attitude of junior pupils to mastering information and digital skills; formation of educational and cognitive activity of junior pupils when working with digital information; creation of an educational and developmental environment of primary school for the formation of information and digital skills in junior pupils; stimulation of constructive and productive; the article models the course of implementation of pedagogical conditions for the formation of information and digital skills of junior schoolchildren in the process of digitalisation of primary education, which includes the following components: goal, tasks, methodological approaches, principles, pedagogical conditions, groups of information and digital skills of junior schoolchildren and their components as a complex new formation (motivational, content, procedural, control), directions of effective provision of digitalisation of primary education, forms (lesson, morning meeting, challenge, flash mob, debate, info minute, offline quest with the use of digital tools, webquest, masterclass), methods and techniques (case method, teacher's personal example method, interactive methods, exercises and didactic games (online and offline), role-playing games, work on video fragments, posters, stories, comics and memos, conversations, project method, self-study method, reflective exercises), means (textbooks, digital devices (computer, smartphone, tablet, webcam, printer, microphone), their software, online applications, electronic educational resources, videos, posters, posters, comics, memos, teaching aids), criteria for the formation of information and digital skills (motivational and value, cognitive and informational, operational and activity, reflective and resultant) and their indicators for determining the levels of junior schoolchildren's information and digital skills, results. In the course of the study, the essence of the concepts of 'digitalisation of primary education' and 'information and digital skills of primary school students' was clarified; groups and types of information and digital skills of primary school students were specified; digitalisation of primary education was characterised as a factor in the formation of information and digital skills of primary school students and the directions of its effective provision were specified. The forms, methods, techniques and means of forming information and digital skills of primary school pupils in the process of digitalisation of primary education have been further developed. The practical significance is that a methodology for implementing the pedagogical conditions for the formation of information and digital skills of junior schoolchildren in the process of digitalisation of primary education has been developed and implemented in the practice of general secondary education, which is reflected in the content of the author's methodological recommendations 'Methodology for the formation of information and digital skills of junior schoolchildren in the process of digitalisation of primary education'. The results of the study are used in the system of training primary school teachers of general secondary education and as part of their professional development. Diagnostic tools for determining the levels of formation of components of information and digital skills of junior schoolchildren, as well as questionnaires for students and teachers of primary school to identify the criteria for the formation of information and digital skills of junior schoolchildren, questions for a conversation with teachers of primary school about the potential of information and digital skills, a questionnaire for parents of primary school students on the acquisition of information and digital skills by their children have been developed.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Чайка В. М., Шишак А. М. Діджиталізація початкової освіти: проблеми і перспективи. Педагогічний альманах: збірник наукових праць. Херсон : КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2021. Вип. 50. С. 38–47.
- Шишак А. Формування навчально-пізнавальної діяльності учнів початкової школи в процесі роботи з цифровою інформацією. Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Сер. Педагогіка. Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2021. № 2. С. 34–41.
- Шишак А. Інформаційно-комунікаційна та інформаційно-цифрова компетентності молодшого школяра: порівняльний аналіз змісту понять. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота». 2022. № 1 (50). С. 215–318.
- Чайка В., Шишак А. Інформаційно-цифрові вміння учнів початкової школи: сутність, види, змістові характеристики. Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Сер. Педагогіка. Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2023. № 1. С. 69–77.
- Шишак А. Педагогічні умови формування інформаційно-цифрових умінь молодших школярів у процесі діджиталізації початкової освіти. Вісник Львівського університету. Серія педагогічна. Львів, 2024. Вип. 40. С. 24–38.
- Шишак А., Жаркова І. Реалізація змістової лінії «Геометричні фігури» шляхом використання цифрових засобів на уроках математики у 1 класі. Освіта. Інноватика. Практика. 2024. Т. 12, № 5. С. 104–110.
- Forming the Ability of Younger Students to Behave Safely on the Internet / A. Shyshak et al. Journal of Education Culture and Society. Wrocław : Foundation Pro Scientia Publica, 2024. Vol. 15 No. 1. P. 333–347.
- Formation of Literary Competence of Junior Schoolchildren by ICT Tools / A. Shyshak et al. Journal of Higher Education Theory and Practice. 2023. Vol. 23(1). P. 90–100.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Чайка Володимир Мирославович

2. Volodymyr Chaika

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3665-0403

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Західноукраїнський національний університет

Код за ЄДРПОУ: 33680120

Місцезнаходження: вул. Львівська, буд. 11, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46009, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Жаркова Ірина Іванівна
2. Iryna Zharkova

Кваліфікація: к.пед.н., доц., 13.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0217-1498

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Код за ЄДРПОУ: 02125544

Місцезнаходження: вул. М. Кривоноса, буд. 2, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46027, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Білер Оксана Славівівна
2. Oksana Biler

Кваліфікація: к. пед. н., доц., 13.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9969-3289

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка

Код за ЄДРПОУ: 02125510

Місцезнаходження: вул. Роменська, буд. 87, Суми, Сумський р-н., 40002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шаран Олександра Василівна
2. Oleksandra Sharan

Кваліфікація: к. пед. н., доц., 13.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3198-8026

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 1, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Будник Олена Богданівна
2. Olena Budnyk

Кваліфікація: д. пед. н., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5764-6748

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Код за ЄДРПОУ: 02125266

Місцезнаходження: вул. Шевченка, буд. 57, Івано-Франківськ, 76018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Янкович Олександра Іванівна
2. Oleksandra Yankovich

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4253-5954

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Код за ЄДРПОУ: 02125544

Місцезнаходження: вул. М. Кривоноса, буд. 2, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46027, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Терещук Григорій Васильович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Терещук Григорій Васильович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Любінецька Марія Ігорівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна